

LUBIĘ POMAGAĆ

Konспекty zajęć
na godziny wychowawcze

Nie martw się tak bardzo problemami, jakimi żyje świat, ale po prostu odpowiadaj na potrzeby konkretnych ludzi.

św. Matka Teresa z Kalkuty

Miniony rok – 2016 – przeżywaliśmy jako Nadzwyczajny Jubileusz Miłosierdzia. Jego wyraźnym pokłosiem była zainicjowana przez Księdza Arcybiskupa Józefa Kupnego akcja – Dar dla Aleppo.

Celem, który jej przyświecał była zbiórka funduszy na odbudowę szpitala św. Łukasza w tym ogarniętym wojną syryjskim mieście. Myliłby się ktoś myśląc, że sama zbiórka pieniędzy wystarczy. Nie mniej istotną stała się kwestia kształtowania wyobraźni miłosierdzia oraz rozwijanie postaw altruistycznych.

To dzięki nim każdy z nas, a szczególnie młodzi ludzie, uczą się wychodzić z pomocą ku innym, dostrzegać ich potrzeby i starać się im zaradzić. Dla chrześcijan troska o bliźnich nie zaczyna się od aktywności społecznej, ale *urzeczywistnia się najpierw w podjęciu zadań, za które ponosi się odpowiedzialność osobistą; człowiek uczestniczy w dobru społeczności przez troskę o wychowanie w swojej rodzinie i przez sumienność w pracy* (KKK 1914) – to zadania, które nigdy nie tracą na aktualności.

W odpowiedzi na apel Księdza Metropolity, stypendyści wrocławskiej wspólnoty Fundacji Dzieła Nowego Tysiąclecia wraz ze studentami pedagogiki Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, przygotowali konspekty zajęć, które można wykorzystać w czasie godzin wychowawczych, a także spotkań różnych grup młodzieżowych.

Mamy nadzieję, że dzięki przeprowadzanym zajęciom po raz kolejny potwierdzi się prawda Słowa Bożego, że *więcej szczęścia jest w dawaniu, aniżeli w braniu* (Dz Ap 20,35).

ks. Bartosz Mitkiewicz

Pobudzenie wrażliwości społecznej w możliwości wolontariatu dla dzieci

- Cele**
- » Uczeń potrafi wymienić dostępne w okolicy formy wolontariatu
 - » Uczeń angażuje się w pomoc innym
 - » Uczeń rozumie pojęcie empatii
 - » Uczeń jest uwrażliwiony na potrzeby drugiego człowieka
 - » Uczeń zna i potrafi opisać znane organizacje zajmujące się działalnością w wolontariacie
 - » Uczeń wie w jakich organizacjach ma możliwość pomocy innym

- Przebieg**
1. WSTĘP: DYSKUSJA W KRĘGU
Sugerowane siedzenie na podłodze/dywanie (czas ok. 10 min)
 - » *Czym dla Ciebie jest wrażliwość?*
Pytania pomocnicze:
 - » *Przypomnij sobie sytuację, w której potrzebowałeś pomocy lub ktoś inny jej od Ciebie oczekiwał.*
 - » *Opowiedz w jakiej sytuacji czujesz się smutno, jesteś wzruszony.*
 2. ZAJĘCIA PRAKTYCZNE: ZAPOZNANIE Z ORGANIZACJAMI POMOCY
 - » Dzielimy dzieci na 4 grupy (w zależności od liczebności klasy)
 - » Grupa otrzymuje materiały dydaktyczne oraz plastyczne pomagające w realizacji wizualnego przedstawienia otrzymanych treści (plakat informacyjny – brystol, marker, klej, papier kolorowy, kredki, pastele, nożyczki, gumka do mazania, ołówki, koszyczek na przybory i inne)
 - » Czas opracowania: 20–25 min
 - » Materiały dydaktyczne na temat organizacji; najważniejsze informacje o:
WOŚP <http://www.wosp.org.pl>
Caritas <http://www.caritas.pl>
Szlachetna Paczka <http://www.szlachetnapaczka.pl>
Kościoł w potrzebie <http://pkwp.org>
 3. PREZENTACJA
 - » Każda grupa krótko prezentuje swoją organizację i plakat, który wykonała (czas ok. 15 min), montaż prac w formie gazetki szkolnej
 4. CZĘŚĆ MULTIMEDIALNA
 - » Spot organizacji pomagającej dzieciom w Aleppo
http://pkwp.org/newsy/syria_wsparcie_dla_mieszkanow_aleppo
<https://www.youtube.com/watch?v=QNMIlfqjMyVg>
 5. QUIZ NA TEMAT ORGANIZACJI
 - » Na dodatkową ocenę, aktywność (czas ok. 5 min)
 6. PODSUMOWANIE ZAJĘĆ
 - » Zwrócenie uwagi na konieczność i możliwość pomocy w swojej okolicy
 7. ZADANIE DOMOWE
 - » *Czy w Twojej okolicy działają organizacje pomocy dzieciom/dorosłym, jeśli tak, to jakie? Jeśli nie, wybierz jedną do tej pory ci nieznaną, opisz krótko.*

Adopcja serca

- Cele**
- » Ogólne: uwrażliwienie na potrzeby i zachowania innych ludzi
 - » Wdrażanie w codzienną postawę zachowań etycznych
 - » Wzbudzenie empatii
 - » Gotowość pomocy

Metody Burza mózgów · Praca z tekstem · Prezentacja multimedialna · Praca w grupach · Dyskusja

Formy pracy Jednostkowa · Praca w grupach

Środki dydaktyczne Laptop · rzutnik · tablica · artykuły papiernicze i plastyczne · tekst źródłowy

- Przebieg zajęć**
1. WPROWADZENIE DO TEMATU
Burza mózgów (hasło: adopcja serca)
 2. PRACA Z TEKSTEM
Odczytanie tekstu: *Marzenie Juana*, Anna Onichimowska
 3. PREZENTACJA MULTIMEDIALNA
Przybliżenie życia i kultury Ameryki Południowej oraz problemów nierówności społecznej występującej na tych terenach
<https://misjonarz.wordpress.com/>
 4. PRACA W GRUPACH
Przygotowanie gazetki ściennej na temat kultury i problemów Ameryki Południowej: nierówności społeczne, fawele, praca dzieci, funkcjonowanie szkół, możliwość pomocy
<https://homoamericanus.wordpress.com/2013/07/12/fawele-czyli-zyj-szybko-umieraj-mlodo/>
 5. FILM EDUKACYJNY
Wyświetlenie filmu promocyjnego fundacji „Adoptuj serce”
<https://www.youtube.com/watch?v=m1hkYy1mHHk>
 6. KRZYŻÓWKA: Wspólne rozwiązywanie krzyżówki
 7. DYSKUSJA
 - » Opinie dzieci na temat historii chłopca i adopcji serc
 - » Propozycja podjęcia adopcji przez klasę (dyskusja uczniów i poszukiwanie rozwiązań)
 8. ZADANIE DOMOWE: Napisać list do Juana

Wniosek Aby pomagać ludziom trzeba umieć obserwować świat w taki sposób, aby zauważać w nim ludzi potrzebujących. Pomagając innym, sami stajemy się coraz lepsi i mądrzejsi.

Zakończenie Prowadzący chwali uczestników za aktywność i ciekawe pomysły. W razie możliwości czasowych zapytuje zebranych, czy ktoś już spotkał się wcześniej z pomocą charytatywną na rzecz potrzebujących. Zainteresowanym rozdamy tekst opowiadania, aby wraz z bliskimi mogli powrócić do jego treści.

KONSPEKT SZKOŁA PONADPODSTAWOWA

Bądźmy wrażliwi na potrzeby

- Cele operacyjne**
- » Uwrażliwienie na potrzeby drugiego człowieka
 - » Nabranie odwagi pomocy
 - » Umiejętność współpracy/podejmowania wspólnych decyzji
 - » Wytuczanie konkretnych planów działań

- Metody**
- » Praca w grupach – przed i w trakcie zajęć
(5 grup: Bezdomni, Uchodźcy, Uzależnieni, Więźniowie, Eurosieroty)
 - » Burza mózgów
 - » Dyskusja
 - » Prezentacja
 - » Projekcja filmu o uzależnieniach

- Środki dydaktyczne**
- Kartka tematyczna dla każdej z grup · czyste kartki do burzy mózgów · laptop
· projektor

- Przebieg zajęć**
1. ORGANIZACJA
 - » Nauczyciel tydzień wcześniej dzieli grupy i wydziela tematy omawiając je
 - » Na zajęciach właściwych (z prezentacją) sprawdza listę obecności i gotowość do przedstawienia projektów
 2. POGADANKA/ BURZA MÓZGÓW
 - » *Co rozumiesz poprzez wrażliwość na potrzeby innych?*
 - » *Czy ludzie w każdym wieku mogą pomagać?*
 - » *Jakie są korzyści z pomagania innym?*
 - » *Jakie mogą wystąpić niebezpieczeństwa przy okazji pomagania innym?*
 - » *Jakie są twoje doświadczenia z pomocy innym?*
 - » *Kto jest waszym autorytetem w pomaganiu innym?*
 3. PRACA W GRUPACH/ PREZENTACJA
 - » Każda grupa prezentuje swój projekt i zachęca do dyskusji na ten temat
 - » Projekcja filmu – do tematu o uzależnieniach
 4. PODSUMOWANIE
 - » Zebranie najważniejszych punktów i ukazanie punktów wspólnych
 - » Dyskusja nt. własnych doświadczeń
 - » Zachęcenie do praktycznego działania (razem lub osobno)
 - » Korzyści pomagania innym
 5. EWALUACJA
 - » Na zakończenie zajęć uczniowie na karteczkach piszą cyfrę – jak oceniają zajęcia w skali 0–5

Wrażliwy, czyli troskliwy

- Cel ogólny** » Uwrażliwienie uczniów na różne oblicza niepełnosprawności
- Cele szczegółowe** » Kształtowanie pozytywnych postaw
» Motywowanie do przełamywania barier
» Poszukiwanie form marginalizacji osób niepełnosprawnych
- Forma zajęć** Praca w grupie · praca indywidualna
- Środki dydaktyczne** Quizy · gogle symulujące wadę wzroku · biała laska · chusta · alfabet Braila · wózek inwalidzki · laptop · rzutnik multimedialny
- Przebieg zajęć**
1. BURZA MÓZGÓW NA TEMAT WIEDZY O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
 2. PREZENTACJA POGŁĘBIAJĄCA WIEDZĘ UCZNIÓW
 3. SPOTKANIE Z OSOBĄ NIEPEŁNOSPRAWNĄ
 4. ĆWICZENIA
 - » Uczniowie zakładają gogle utrudniające widzenie i przechodzą przez przygotowany tor przeszkód
 - » Zastaniamy uczniom oczy chustą, a ci próbują rozpoznać kolegów
 - » Ćwiczenia z wykorzystaniem tabliczek z alfabetem Braila
 - » Nauka poruszania się na wózku inwalidzkim
- Zakończenie** Dzięki uczestnictwu w zajęciach uczniowie mogą osobiście odczuć problemy i trudności, z jakimi zmagają się osoby niepełnosprawne. Zostają uwrażliwieni na różne formy pomocy. Zapoznają się z wieloma obliczami niepełnosprawności. Przekonują się, że osoby niepełnosprawne nie tylko cierpią, lecz jest także korzystają z radości życia.

KONSPEKT SZKOŁA PODSTAWOWA KLASA IV

Lubię pomagać

- Cele ogólne**
- » Docenianie wzajemnej pomocy w klasie
 - » Ułatwianie dzieciom opisywania swoich uczuć
 - » Kształtowanie osobowości otwartej na potrzeby innych

- Cele operacyjne**
- » Rozpoznaje, nazywa i rozumie uczucia własne i innych
 - » Docenia otrzymaną pomoc
 - » Rozumie potrzebę niesienia pomocy innym
 - » Bezinteresownie pomaga innym, czerpie z niej radość

- Metody**
- » Krąg uczuć
 - » Dyskusja klasowa
 - » Odgrywanie scenek
 - » Niedokończone zdania

Formy pracy Indywidualna · Zbiorowa

Materiały Papier kolorowy · kredki · flamastry · nożyczki · klej · szary papier · karta pracy

- Przebieg zajęć**
1. ZAPOZNANIE SIĘ Z GRUPĄ W KRĘGU
 - » Losowanie emblematów i wpisanie na nich swoich imion
 2. POGADANKA W KRĘGU
 - » *Komu i w jaki sposób najczęściej pomagacie?*
 - » *Dlaczego pomagacie?*
 - » *Jak się czujecie, kiedy pomagacie innym?*
 3. USTAWIENIE NA ŚRODKU KLASY „PRZESZKODY” (ŁAWECZKA)
 - » Dzieci dobrane w pary (przez takie same emblematy), przeprowadzają się wzajemnie po ławce (dziecko idące po ławce ma zamknięte oczy – jest prowadzone przez kolegę, potem zamieniają się rolami)
- Zakończenie** Rozmowa o odczuciach podczas ćwiczenia (krąg uczuć)
- » *Jak się czułeś gdy nic nie widziałeś?*

Kto potrzebuje naszej pomocy?

- Cele**
- » Wiedza, kto potrzebuje pomocy
 - » Zapropionować różne formy niesienia pomocy potrzebującym
 - » Podjąć autorefleksję nt. własnej wrażliwości na potrzeby osób oczekujących pomocy
 - » Próbować wczuwać się w stany emocjonalne i sytuacje innych ludzi
 - » Interesować się życiem i oczekiwaniami osób potrzebujących

Formy pracy Grupowa · zespołowa · indywidualna

Metody pracy Pogadanka · burza mózgów · ćwiczenia

Środki dydaktyczne Arkusze papieru · flamastry · kolorowe kartki · kartki z instrukcjami do ćwiczeń
· miniankiety · taśma klejąca

- Przebieg lekcji**
1. Krótka pogadanka na temat postawy altruistycznej i zwrócenie uwagi na możliwość tego typu zachowań wobec ludzi nam bliskich i zupełnie obcych
 2. Losowe rozdanie uczniom kartek z literami wchodzącymi w skład słowa *empatia* (każda grupa będzie oznaczona jedną z liter)
 - » Po stworzeniu się grup, rozdajemy każdej arkusze papieru i flamastry, prosimy o napisanie oznaczenia swojej grupy na górze, po środku arkusza

ĆWICZENIE 1 – Kto potrzebuje naszej pomocy?

- » Próba odpowiedzi na pytanie metodą *burzy mózgów* w grupach i zapisanie wyników dyskusji na arkuszach
- » Prezentacja pracy grup odbywa się w kolejności liter w słowie *empatia*, które uwidoczni się, gdy arkusze grup będą przyklejone na tablicy
- » Po prezentacji grup tworzymy wspólną dla całej klasy listę potrzebujących (na niewielkiej kartce, którą należy przekazać do sprawozdania osobom zajmującym się zadaniem)
- » Nauczyciel zwraca uczniom uwagę na powstałe słowo *empatia* i prosi o wyjaśnienie jego znaczenia lub podaje jego znaczenie gdy uczniowie jeszcze go nie znają

ĆWICZENIE 2 – Co czuł, co myślał? Jak mu pomóc?

- » Klasa pracuje w tych samych zespołach. Nauczyciel rozdaje poszczególnym grupom kartki z opisem zdarzenia – załącznik nr 2. Poleca analizy treści kartek i napisanie na arkuszach:

Grupa E: *Co myśli i czuje osoba na wózku inwalidzkim, która zamierza prosić o pomoc przy wsiadaniu do autobusu?*

Grupa M: *Co myśli i czuje dwoje młodych ludzi, gdy inwalida na wózku prosi ich o pomoc przy wsiadaniu do autobusu?*

Grupa P: *Co myśli i czuje osoba, która prosi przechodniów o pomoc pieniężną (żebrze na ulicy)?*

Grupa A: *Co myślą i czują ludzie, którzy są zaczepiani przez osobę żebrzącą z prośbą o datek?*

Grupa T: *Co myśli i czuje słaby uczeń, który chce poprosić klasowego prymusa o pomoc w nauce?*

Grupa I: *Co myśli i czuje prymus klasowy, gdy słaby w nauce uczeń prosi go o pomoc w nauce?*

- Grupa A: *Co myśli i czuje osoba, która samotnie ma spędzić nadchodzące święta?*
- » Grupy prezentują swoje przemyślenia
3. Na podsumowanie tej części zajęć krótka dyskusja:
- » *Czy łatwo było wczuć się w poszczególne role?*
 - » *W jakiej sytuacji uczniowie woleliby się znaleźć?*
 - » *Czy łatwiej jest pomagać, czy prosić o pomoc?*

Zakończenie zajęć Przeprowadzenie miniankiety ewaluacyjnej – załącznik nr 4.

Podsumowanie nauczyciela Np.: Pomocą innym zajmują się nie tylko instytucje, ale także ludzie dobrej woli. Każdy może pomagać innym. Ludzi oczekujących na pomoc jest wielu. Nie należy przechodzić wobec nich obojętnie. Na zakończenie zajęć zastanówcie się nad treścią wypowiedzi Jana Pawła II na temat pomocy potrzebującym, a powiedział On: *Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma, lecz przez to, czym się dzieli z innymi.*

Wartości chrześcijańskie w moim życiu

- Cele operacyjne**
- » Uczeń posiada hierarchię wartości
 - » Kieruje się wartościami chrześcijańskimi w swoim życiu
 - » Posiada umiejętności wyrażania myśli, poglądów i opinii
 - » Kształtuje postawę obrony swoich wartości
 - » Potrafi uzasadnić wybór wartości

Metody Burza mózgów · dyskusja

Formy pracy Indywidualna · zbiorowa

Środki dydaktyczne Arkusze papieru · markery · małe karteczki

- Przebieg zajęć**
1. BURZA MÓZGÓW
Co jest dla nas w życiu najważniejsze: uczniowie podają hasła i objaśniają ich znaczenie. Jeden z uczniów notuje propozycje kolegów i koleżanek na dużym arkuszu papieru
 2. Nauczyciel odczytuje wszystkie hasła
 3. Każdy z uczniów wybiera spośród haseł trzy najważniejsze dla niego i notuje je na małych karteczkach
 4. Uczniowie podchodzą do tablicy i zaznaczają swój wybór przyklejając karteczki w kolumnach pod danym hasłem
 5. Jeden z uczniów zakreśla dziesięć haseł, które otrzymały największą ilość punktów
 6. Nauczyciel rozdaje uczniom papierowe cegiełki i poleca, aby wpisali na nich każde z dziesięciu haseł
 7. Każdy z uczniów układa z cegiełek własną skalę wartości w kształcie piramidy, według zasady: najwyżej wartość najważniejsza
 8. Uczniowie pracują w grupach i porównują wewnątrz grupy swoje piramidy

- Dyskusja**
- » Uczniowie drogą dyskusji i argumentacji próbują ułożyć jeden, wspólny dla grupy system wartości
 - » Grupy prezentują swoje propozycje
 - » Uczniowie układają jeden wspólny system wartości i uzasadniają swoje wybory
 - » Uczniowie wyciągają wnioski, co w życiu jest tak naprawdę ważne i jakimi wartościami należy się kierować

KONSPEKT SZKOŁA PONADPODSTAWOWA

Przyjaźń to...

- Cele główne**
- » Wychowanie ku wartościom chrześcijańskim
 - » Zapoznanie młodzieży z ciekawą i wartościową lekturą

- Cele szczegółowe**
- » Uczeń rozumie pojęcie przyjaźni
 - » Wie, że fundamentem dojrzałej przyjaźni jest podobna hierarchia wartości
 - » Zdaje sobie sprawę z tego, że przyjaźń wymaga poświęcenia i zaufania

Metody Pogadanka · mini wykład · praca z tekstem w grupach · rozsypanka sylabowa

Formy pracy Indywidualna · zbiorowa

Środki dydaktyczne Kserokopie tekstu · karton · kartki samoprzylepne · pisaki

- Przebieg zajęć**
1. Prowadzący rozmawia z uczniami na temat:
 - » *Czym jest przyjaźń?*
 - » *Jaki powinien być prawdziwy przyjaciel?*
 2. Nauczyciel odczytuje i wyjaśnia słowa ks. M. Dziewieckiego: *Dojrzała przyjaźń jest podstawową formą miłości*. Zapisuje to zdanie jako motto
 3. Podział uczniów na małe grupy
 4. Uczniowie otrzymują kserokopie z fragmentami tekstu, kartki samoprzylepne i pisaki
 5. Zapoznają się z tekstem, podkreślają kluczowe zdanie, po czym zapisują je na karteczkach.
 6. Przedstawiciele poszczególnych grup przyklejają karteczki wokół napisu z motta
 7. Nauczyciel dokonuje podsumowania pracy uczniów.

- Dyskusja**
1. Uczniowie tworzą receptę na piękną i trwałą przyjaźń z drugim człowiekiem
 2. Zapisują swoje wskazówki na tablicy
 3. Uczniowie kończą zdanie: *To, co najlepsze mogę zrobić dla mojego przyjaciela, to...*
 4. Wykorzystują do tego rozsypankę sylabową podaną w załączniku

KONSPEKT SZKOŁA PODSTAWOWA

Nie będę krzywdzić

- Cele operacyjne**
- » Uczeń rozumie, dlaczego nie wolno krzywdzić innych ludzi
 - » Potrafi stanąć w obronie krzywdzonej osoby
 - » Wie, kto wyrządza krzywdę innym
 - » Wie, że krzywdzenie jest postawą naganną
 - » Stara się nie krzywdzić innych

- Metody**
- Zajęcia w kręgu · praca zbiorowa i indywidualna · niedokończone zdania
· pogadanka · lepienie figurek z plasteliny

- Formy pracy**
- Indywidualna · zbiorowa

- Środki dydaktyczne**
- Plastelina · arkusze papieru · markery · identyfikatory

- Przebieg zajęć**
1. Czynności wprowadzające
 2. Nauczyciel prosi, by uczniowie odpowiedzieli na pytania: *jak czują się, gdy są smutni, skrzywdzeni, przestraszeni, jak wtedy wyglądają?*
 3. Praca samodzielna w grupach. Uczniowie mają ulepić coś pięknego z plasteliny. Następnie przekazać koledze, by ulepszył jego dzieło
 4. Pogadanka na temat wyników dzieła kolegów, która powinna doprowadzić do pytania: *jak się czułeś, gdy ktoś zmienił Twoje dzieło?*
 5. Praca w kręgu: niedokończone zdania
 6. Nauczyciel rozdaje uczniom papierowe kartki z prośbą, by wypisali na nich w jaki sposób można ich skrzywdzić
 7. Odczytanie wyników i zapisanie ich na dużym arkuszu

- Dyskusja**
1. Opowieść o wojnie w Syrii i sytuacji tamtejszej ludności
 2. Praca w grupach: lekarstwo na krzywdę, co zrobić, aby pomóc skrzywdzonym

- Zakończenie**
- Uczniowie zobowiązują się do napisania wypracowania na temat: *Po dzisiejszej lekcji potrafisz powiedzieć, że krzywdzenie jest...*

KONSPEKT SZKOŁA PODSTAWOWA

Coś, co życia warte

- Cele operacyjne**
- » Uczeń rozumie różnicę między *mieć* a *być*
 - » Potrafi wyjaśnić swoje zdanie
 - » Wie, jak kształtować postawy

Metody Metaplan

Formy pracy Praca z formularzem · praca z tekstem

Środki dydaktyczne Arkusze papieru · markery · identyfikatory · teksty z *Małego Księcia*

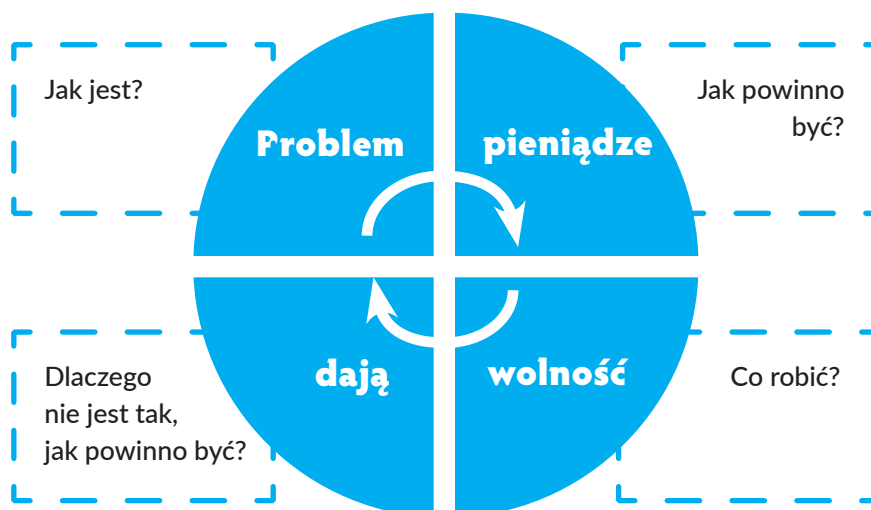
- Przebieg zajęć**
1. Czynności wprowadzające
 2. Dzielimy uczestników na 4–5 grup, którym rozdajemy formularze i flamastry
 3. Praca samodzielna w grupach, ok. 15 min

Cechy podobne

Postaci z <i>Małego Księcia</i>	Współczesne typy ludzi
---------------------------------	------------------------

Lotnik	
Pan o czerwonej twarzy	
Próżny	
Pijak	
Bankier	
Latarnik	
Kupiec	
Zwrotniczy	

4. Praca w kręgu: niedokończone zdania
5. Nauczyciel dzieli klasę na trzy grupy, rozdaje im po cztery kartki A-4 (po jednej na pytanie) i flamastry. Zadaniem grup jest przemyślenie problemu:
Wielu sadzi, że pieniądze dają wolność. Dlaczego tak jest? Jak temu zaradzić?
6. Praca w grupach 15 min. Wnioski zapisywane wg schematu

Dyskusja Po zakończonej pracy uczniowie referują swoje wnioski

- Zakończenie**
- » *Mieć*: tzn. *mieć węża w kieszeni*; *mieć kogoś z głowy* – mieć kogoś, coś na własność, rozporządzać nim
 - » *Być*: tzn. *być sobą*; *być w swoim żywiole* – postępować właściwie, być naprawdę dobrym człowiekiem

KONSPEKT SZKOŁA PODSTAWOWA

Tworzymy szkolną gazetkę... *Lubię pomagać*

- Cele główne**
- » Wychowanie ku wartościom
 - » Nauka współpracy w grupie

- Cele szczegółowe**
- » Uczeń rozumie pojęcie przyjaźni i pomocy
 - » Uczeń wie, że fundamentem współpracy jest umiejętność kompromisu
 - » Uczeń potrafi wybrać i dopasować treści zgodne z tematem gazetki

Metody Pogadanka · prezentacja multimedialna

Formy pracy Grupowa z elementami pracy indywidualnej

Środki dydaktyczne Karton · kartki samoprzylepne · pisaki · materiały z gazet · kolorowy papier

- Przebieg zajęć**
1. Prowadzący przedstawia prezentację na temat organizacji charytatywnych istniejących w Polsce oraz w lokalnym środowisku
 2. Rozmawia z uczniami na temat: *Czym jest pomoc? W jaki sposób można pomagać? Jak uwrażliwić?*
 3. Podział uczniów na małe grupy
 4. Uczniowie otrzymują brystol, kartki samoprzylepne i pisaki. Mają wykonać metaplan gazetki
 5. Wspólnie wykonują gazetkę szkolną
 6. Nauczyciel dokonuje podsumowania pracy uczniów

- Podsumowanie**
1. Uczniowie w drodze konkursu wybierają najlepszą pracę i wywieszają ją na szkolnym korytarzu
 2. Pozostałe prace warto sfotografować i umieścić na portalach internetowych, stronie www szkoły, itd.

KONSPEKT SZKOŁA PODSTAWOWA

Czuję się bogaty

Cel główny » Umiejętność kształtowania właściwych ocen moralnych i światopoglądowych

Cele szczegółowe » Uświadomienie dzieci na istniejące nierówności społeczne i wynikające z nich samopoczucie (niskie poczucie wartości, brak wiary w siebie, wstyd, złość)
» Uświadomienie skali zjawiska ubóstwa w Polsce
» Praca nad wzmacnianiem poczucia przynależności do grupy, podobieństw bez względu na zasobność portfela
» Budowanie postawy zaangażowania społecznego, empatii, wrażliwości na krzywdę innych

Metody Praca indywidualna i grupowa · wywiad · collage

Środki dydaktyczne Długopis · papier · karta robocza z pytaniami · obrazek listy życzeń

Przebieg zajęć

1. WPROWADZENIE

Potrzeby materialne i niematerialne – nauczycielka pomaga dzieciom w formułowaniu list życzeń, wypisując przykłady na tablicy, także całkiem niecodziennych życzeń:

- » Pierwsza lista z trzema rzeczami, które chciałbyś mieć i które można kupić (*tóńdz podwodna, szybowiec, kapsuła kosmiczna...*)
- » Druga lista z trzema rzeczami, które chciałbyś mieć, ale których nie można kupić (*żeby mój dziadek wyzdrowiał, czystej wody w jeziorze, jeszcze więcej bliskich przyjaciół...*)

2. OMÓWIENIE Z KLASĄ ŻYCZEŃ, MOŻLIWYCH DO WPISANIA NA LISTĘ

Nauczyciel podkreśla, że to, czego się bardzo pragnie, nie musi się wiązać z pieniędzmi. Należy porozmawiać z dziećmi, co to może być

3. CZY CZUJESZ SIĘ BOGATY? – WYWIAD

- » Pytania:
Jak bardzo bogaty jesteś?
Jak bardzo bogaci są inni w twojej grupie?
- » Dzieci przeprowadzają w parach wywiady, wykorzystując pytania z karty roboczej

4. Karta robocza z pytaniami do wywiadu

LISTA PYTAŃ NR 1

- » *Czy uważasz, że jesteś bogaty?*
Jeśli tak, to dlaczego?
Jeśli nie, to dlaczego?
- » *Czy uważasz, że Polska jest krajem bogatym, czy biednym?*
Dlaczego tak uważasz?
- » *Czy znasz kogoś, kto jest bogaty?*
Dlaczego uważasz, że jest on bogaty?
- » *Czy niekiedy wydaje ci się, że jesteś biedny?*
W jakich sytuacjach?

LISTA PYTAŃ NR 2

- » *Czy uważasz, że jesteś bogaty?*
Jeśli tak, to dlaczego?

Jeśli nie, to dlaczego?

- » *Czy znasz kogoś, kto jest biedny?*
Dlaczego uważasz, że jest on biedny?
- » *Czego potrzebujesz, żeby poczuć się bogatym?*
- » *Czy kiedy nie masz pieniędzy, to zawsze czujesz się biedny?*

5. Nauczyciel zachęca dzieci, aby uzasadniały swoje odpowiedzi.

Odpowiedzi należy zapisać.

W pierwszym wywiadzie pytany odpowiada na pytania z listy nr 1. Po pięciu minutach pytający zamienia się w pytanego i odpowiada na pytania z listy nr 2.

Po zakończeniu wywiadów są odczytywane odpowiedzi.

6. W trakcie rozmowy podsumowującej jest formułowane stanowisko grupy. Na przykład w takiej kwestii, czy możemy się zgodzić, że można się poczuć bogatym dopiero wtedy, kiedy:

- » mamy dość jedzenia,
- » możemy chodzić do szkoły,
- » mamy dom rodzinny,
- » jesteśmy zdrowi itp.

Zakończenie DZIĘKI TEMU CZUJĘ SIĘ BOGATY – COLLAGE

Wykonaj collage na dużym arkuszu papieru. Nadaj mu tytuł starannie wykaligrafowanymi literami: *Dzięki temu czuję się bogaty*. Rozdziel arkusz na dwie części za pomocą namalowanego lub naklejonego paska. Po jednej stronie arkusza narysuj, namaluj lub naklej obrazki rzeczy, które chciałbyś mieć, które można kupić za pieniądze i napisz na górze: *Rzeczy do kupienia*. Po drugiej stronie arkusza narysuj, namaluj lub naklej obrazki rzeczy, które chciałbyś mieć, których nie można dostać za pieniądze i napisz na górze: *Rzeczy nie do kupienia*.

Święta Jadwiga Śląska

- Cel ogólny** » Poznanie biografii św. Jadwigi Śląskiej
» Poszukiwanie właściwej drogi swojego życia
- Cele szczegółowe** » Uczeń wie, jakimi zasadami kierowała się św. Jadwiga Śląska
» Rozumie, dlaczego warto zrezygnować z ziemskich przyjemności
» Naśladuje świętą w czynieniu dobra
- Metody** Praca z tekstem · rozmowa kierowana · medytacja obrazów · podróż w wyobraźni
- Środki dydaktyczne** Kartki z napisami · mapa Europy · obraz przedstawiający św. Jadwigę · teksty z życiorysem św. Jadwigi · prezentacje multimedialne · rzutnik
- Przebieg zajęć**
1. Nauczyciel przedstawia uczniom obraz ze św. Jadwigą.
Dokonuje wprowadzenie w temat lekcji
<https://prezi.com/3cc4nknviy5v/swieta-jadwiga-slaska-wzor-troski-o-ludzi-potrzebujacych/>
 2. Dzieli uczniów na grupy i rozdaje teksty z życiorysem świętej.
Można wykorzystać następujące fragmenty:
<http://kosciol.wiara.pl/doc/490489.Bosa-ksiezna-sw-Jadwiga-Slaska>
<http://niedziela.pl/arttykul/60629/nd/Swieta-Jadwiga-Slaska---patronka-na-czasy>
 3. Uczniowie odczytują fragmenty, po czym opowiadają pozostałym historie jej życia.
Na mapie Europy uczniowie wskazują na najważniejsze miejscowości związane z życiem św. Jadwigi
<https://www.youtube.com/watch?v=eLwwLYasnTw>
- Podsumowanie** Nauczyciel zachęca, by każdy uczeń powiedział jedno najważniejsze zdanie, według niego najważniejsze o św. Jadwidze

Kręcimy spot filmowy

- Cele ogólne**
- » Kształcenie umiejętności pogłębionego odbioru i wartościowania pod względem ideowym, etycznym i estetycznym
 - » Kształcenie świadomości miejsca oraz funkcji filmu w kulturze współczesnej w kontekście innych sztuk i środków komunikowania masowego
 - » Kształcenie postaw krytycznych oraz umiejętności dokonywania wyborów selektywnych i wartościujących

- Cele operacyjne** Uczestnicy i uczestniczki:
- » wiedzą, czym jest scenariusz i scenopis
 - » potrafią wymienić środki realizacyjne kształtujące formę obrazu filmowego
 - » potrafią napisać fragment scenariusza

Metoda Praca w grupach · rozmowa

Pomoce Tablica · kreda lub marker · fragmenty scenariuszy przygotowane przez uczestników i uczestniczki · dwie kamery lub dwa aparaty fotograficzne z opcją nagrywania filmów · laptop · rzutnik

- Przebieg zajęć**
1. Zapytaj uczestników i uczestniczki, jak powstają filmy. Co musi stać się na samym początku? Gdy padnie odpowiedź, że ktoś musi wpaść na pomysł filmu, zapytaj, co twórcy robi z takim pomysłem. Oczywiście zazwyczaj go zapisuje. W jakiej jednak formie? Naturalnie scenariusza, a następnie, jeśli chce uszczegółowić swój pomysł, również w formie scenopisu. Odpowiedzi (pojęcia *scenariusz* i *scenopis*) zapisz na tablicy. Powiedz, że w scenopisie powinny się znaleźć również środki realizacyjne, które będą miały wpływ na formę poszczególnych scen, a więc w konsekwencji na cały film. Określenie *środki realizacyjne* również zapisz na tablicy.
 2. Zapowiedz, że spróbujecie wspólnie zdefiniować poszczególne widniejące na tablicy pojęcia. Podziel uczestników i uczestniczki na trzy grupy. Każdej wręcz kopertę z wyciętymi literami, z których składają się słowa tworzące definicję: scenariusza – grupa 1, scenopisu – grupa 2 i środków realizacyjnych – grupa 3 literowe definicje. Nie informuj jednak, której grupie przypadła która definicja. Zadanie polega na ułożeniu słów składających się na każdą z definicji i odgadnięciu, do którego pojęcia przynależy. Prawidłowe definicje zapisz na tablicy.
 3. Podziel uczestników i uczestniczki na dwie grupy. Poproś, aby grupy zapoznały się z materiałem i na jego podstawie stworzyły opis wymyślonej przez siebie sceny. Zapowiedz, że opisywana scena powinna być możliwa do odegrania i zarejestrowania w warunkach klasowych, bo w kolejnym zadaniu uczestnicy i uczestniczki będą mieli okazję zmierzyć się z takim właśnie filmowym wyzwaniem.
 4. Poproś, by grupy zamieniły się stworzonymi przez siebie fragmentami scenariuszy. Wręcz każdej z nich kamerę lub aparat fotograficzny z możliwością nagrywania filmów. Zadaniem każdej z grup będzie próba odegrania i zarejestrowania sceny opisanej we fragmencie scenariusza, a więc stworzenie na jego podstawie krótkiego filmiku. Na koniec obejrzyjcie gotowe dzieła obydwu grup.

5. Zapytaj, czy uczestnikom i uczestniczkom udało się zrealizować scenę zgodnie z opisem. Czy było to zadanie łatwe, czy pojawiły się podczas pracy jakieś wyzwania? Czy oba filmy były podobne do siebie? Czy były zrealizowane w ten sam sposób, czy też były pomiędzy nimi różnice? Podsumuj mówiąc, że także wielcy reżyserzy pracują różnymi metodami: jedni ściśle trzymają się scenariusza; inni traktują go jako ogólny zamysł twórcy i swobodnie zmieniają podczas zdjęć.

- Ewaluacja** Czy po przeprowadzeniu zajęć ich uczestnicy:
- » wiedzą, czym jest scenariusz i scenopis?
 - » potrafią wymienić środki realizacyjne wykorzystywane w filmie?
 - » potrafią napisać fragment scenariusza?

Opcje dodatkowe Jeśli masz więcej czasu, zaproponuj obydwu grupom nagranie dwóch wersji scen: jednej, gdzie uczestnicy i uczestniczki będą ściśle trzymali się otrzymanego opisu sceny, i drugiej, gdzie mogą potraktować go w sposób bardziej dowolny, wprowadzić pewne zmiany i zaproponować swoją, twórczą interpretację fragmentu scenariusza.

Wniosek Uczniowie nie tylko lubią oglądać filmy i je analizować, lecz także sami chętnie sięgają po kamerę. Nie trzeba ich namawiać do eksperymentowania z nową technologią czy wypróbowywania nowego sprzętu, programów do montażu lub grafiki. Praca nad własnym filmem umożliwia rozwijanie umiejętności potrzebnych we współczesnym świecie (m.in. umiejętności wyrażania własnej opinii), ale też wyzwala kreatywność i twórczą postawę uczniów.

KONSPEKT SZKOŁA ŚREDNIA

Analiza filmów obyczajowych oglądanych w ramach szkolnych DKF-ów

- Cele**
- » Pobudzenie uczniów do myślenia i wypowiedania się
 - » Klasyfikacja faktów z uwzględnieniem aspektów estetycznych, moralnych, filozoficznych i socjologicznych
 - » Dochodzenie do zrozumienia artystycznego, psychologicznego, moralnego i społecznego sensu filmu
 - » Zebranie różnorodnych aspektów i poglądów na temat filmu, zestawienie ich z rzeczywistością

- Metody**
- Burza mózgów · praca z filmem · prezentacja multimedialna · praca w grupach · dyskusja

- Środki dydaktyczne**
- Laptop · rzutnik · tablica · dostęp do sieci internetowej

- Przebieg zajęć**
- Większość z nas lubi oglądać filmy. Czy jednak zastanawiamy się, jak one powstają? Od czego zaczyna się ten fascynujący proces? Najpierw oczywiście pojawiają się w ludzkiej wyobraźni. Co jednak dzieje się potem? Zazwyczaj powstaje scenariusz, a następnie scenopis. To one właśnie będą bohaterami dzisiejszych zajęć. Dołączą do nich także środki realizacyjne niezbędne do powstania obrazu filmowego – inscenizacja, praca kamery i montaż.

Po prezentacji wybranego filmu, nauczyciel prowadzi zajęcia wg następującego planu:

TŁO, SYTUACJA I AKCJA FILMU

1. Gdzie toczy się akcja, w jakim środowisku?
2. Jakie jest tło filmu, jaki obraz tego środowiska został przedstawiony, jak szczegółowy jest to opis, czy odpowiada on rzeczywistości?
3. Czy sposób przedstawiania tych środowisk może zainteresować widza? Dlaczego?
4. Jaki rodzaj sytuacji przeważa w tym filmie, czy zostało w nim przedstawione przede wszystkim życie rodzinne, zawodowe, problemy społeczne, miłość?
5. Czy sytuacje te zostały szczegółowo pokazane, czy tylko naszkicowane?
6. Jaki jest główny temat filmu, a jakie są jego wątki poboczne?
7. Jak rozwija się akcja filmu, czy mamy do czynienia ze zwykłym następstwem rozmaitych perypetii, czy też z dobrze rozbudowaną akcją dramatyczną?
8. Czy motorem akcji są przypadki zewnętrzne, czy wewnętrzna przemiana bohaterów?

Wniosek OPOWIADAMY OBRAZEM

Zaproponuj uczniom wymyślenie i wykonanie w formie komiksu (*storyboard*) alternatywnego zakończenia oglądanego wcześniej filmu z pakietu FilMOTEKI Szkolnej. Poproś o dopisanie słów (dialogi, monologi, komentarze) oraz dźwięków naturalnych do poszczególnych scen, a także wybór konkretnej muzyki, która będzie im towarzyszyć.

KONSPEKT SZKOŁA PODSTAWOWA

Lekcja z filmem

- Cele**
- » Wzbogacenie wiedzy merytorycznej ucznia
 - » Wykształcenie umiejętności pracy z różnymi rodzajami źródeł
 - » Kształtowanie nawyków i gustów ucznia
 - » Refleksji nad tematem
 - » Podjęcia samodzielnej pracy badawczej lub twórczej

Metody Burza mózgów · prezentacja multimedialna · praca w grupach · dyskusja

Środki dydaktyczne Laptop · rzutnik

Przebieg zajęć Lekcję z filmem należy starannie przygotować, a proces dydaktyczny dobrze jest wzmocnić odpowiednimi metodami i ćwiczeniami.

Sprawdzony model pracy z materiałem audiowizualnym:

1. Wprowadzenie
2. Przygotowanie uczniów do projekcji, omówienie kontekstów, tła historyczno-społecznego
3. Projekcja filmu
4. Zebranie pierwszych wrażeń po filmie
5. Uzupelnienie przekazu wskazówkami interpretacyjnymi, dyskusją, ciekawą pracą domową

Wniosek Film nie jest jedynie połączeniem atrakcyjnych obrazów, dialogów i muzyki. To środek komunikacji, dzięki któremu ty mówisz, a widz ciebie słucha. Film może zachwycać, zmuszać do refleksji lub rozbawiać. Aby trafił do odbiorcy, musi dotyczyć spraw bliskich nie tylko autorowi, ale takich, które są ważne dla nas wszystkich.

- Po zajęciach uczeń będzie umiał**
- » Analizować i interpretować wybrane elementy filmu (główni bohaterowie)
 - » Ocenić sylwetki głównych postaci przy uwzględnieniu ich dramaturgii oraz struktury społeczno-psychologicznej
 - » Wskazać i opisać – na przykładach – trzy postawy życiowe w sytuacjach granicznych
 - » Wskazać przykłady mechanizmów, które wpływają na dokonywane przez nas wybory (język, korzyść, ideologia, władza) oraz opisać ich działanie na przykładzie języka
 - » Wyjaśnić, na czym polega teatralizacja życia, wskazać role, jakie odgrywam oraz związane z nimi oczekiwania
 - » Przywoływać odpowiednie konteksty historyczne i literackie

Produkujemy spot radiowy: *Lubię pomagać*

- Cele**
- » Wzbogacenia wiedzy merytorycznej ucznia;
 - » Wykształcenia umiejętności pracy z różnymi rodzajami źródeł
 - » Kształtowania nawyków i gustów ucznia
 - » Refleksji nad tematem
 - » Podjęcia samodzielnej pracy badawczej lub twórczej

Metody Burza mózgów · prezentacja multimedialna · praca w grupach · dyskusja

Środki dydaktyczne Laptop · tablica

Przebieg zajęć Jak zbudować scenariusz spotu

1. Spot radiowy składa się z 3 części:

» **WPROWADZENIA**

Spot ma przyciągnąć uwagę odbiorcy. Wykorzystaj w tym celu efekty dźwiękowe, postaw intrygujące pytanie, zasygnalizuj nazwę produktu, najważniejszą cechę. Zrób wszystko, by zaciekać słuchającego. Nie ograniczaj się tylko do słowa mówionego, zazwyczaj umieszcza się na początku tzw. *bumper*, czyli dźwięk, którego celem jest związanie uwagi słuchacza. Spot składający się wyłącznie ze słów, rozpoczęty i zakończony słowem będzie jednolity. Jeśli rozpoczynasz spot słowem nie umieszczaj w tym miejscu kluczowych informacji. Odbiór spotu radiowego jest ściśle związany z zasadami percepcji, które mówią m.in., że analiza jakichkolwiek treści może nastąpić dopiero po 2–3 sekundach od początku przekazu.

» **ROZWINIĘCIA**

Opis korzyści płynący z usłyszenia spotu lub jeśli przyjąłeś niestandardowy schemat kontynuuj grę ze słuchaczem, pogłębiaj jego ciekawość. Jeśli rozpocząłeś opowiadać słuchaczowi jakąś historię musisz ją kontynuować, by zgrabnie wpleść swoją ofertę w zakończeniu.

» **ZAKOŃCZENIA**

Odstoń swoje karty, zachęć do zaangażowania się w akcję. Podaj główne argumenty, które mają przekonać do tego kroku i informacje jak to zrobić. Nawet jeżeli stworzysz oryginalny tekst, ale nie pomyślisz o najważniejszych informacjach, nikt do niego nie trafi.

2. Spot radiowy powinien być:

- » **PROSTY I ZROZUMIAŁY** – nie przytłaczaj słuchacza masą szczegółów. Nie masz na to czasu, a słuchacz ochoty. Zaprezentuj jedną najważniejszą korzyść związaną z produktem. Ostatnie 5–7 sekund przeznacz na wyjaśnienie. Jeśli była mowa o niespodziance, czas odkryć karty. Króluje język potoczny. Dźwięk musi być łatwo rozpoznawalny, przywoływać znane sytuacje, momenty. W spocie nie ma miejsca na tłumaczenie dźwięku, musi być wszystkim znany.

- » ODPOWIEDNIO SKOMPONOWANY – pierwsze sekundy mają tylko zainteresować słuchacza, ponieważ nie są zapamiętywane. Dopiero następne powinny zawierać istotne informacje.
- » ORYGINALNY – tylko taki zostanie zapamiętany, a o to właśnie chodzi w każdej reklamie. Jeśli nie będzie się wyróżniać, jest skazany na straty. Oryginalny, ale zgodny z konstrukcją spotu radiowego, odwołującego się do zasad percepcji.
- » SUGESTYWNY – powinien dostarczać informacje nakłaniające do szybkiego działania. Unikaj przymiotników, nie pisz, że nowo otwarty sklep jest nowoczesny, sprzedawaj korzyści: pisz o rabatach, promocjach, niespodziankach itd.
- » OBRAZOWY – spot ma być obrazowy, informację typu: jesteśmy na stadionie czy wszystko dzieje się na ulicy zastąp czymś, co łatwo przeniesie słuchacza w to miejsce, co uruchomi jego wyobraźnię. Wystarczy właściwy dźwięk: krzyk kibiców, odgłos gwizdka, klaksonu samochodu, gwaru ulicznego lub wymowny tekst: *Polska gola*.
- » CZYTELNY – usuwaj zbędne słowa, które nic nie wnoszą, a tylko zakłócają odbiór.
- » WIARYGODNY – mówimy ciepło jak do przyjaciela, najlepiej w 2 osobie. Wzbudzamy zaufanie, nie tworzymy sztucznego tekstu tylko po to, by coś na siłę zareklamować – słuchacz to zauważy. Unikaj przesady.
- » ŁATWY DO ZAPAMIĘTANIA – w ciągu ostatnich 10 sek. postaraj się jak najczęściej powtórzyć nazwę reklamowanego produktu, nazwę marki. Jeśli jest taka potrzeba odeślij słuchacza na stronę internetową.
- » PRZYJEMNY W SŁUCHANIU – dźwięki powinny być miłe, ciepłe, przyjazne, zabawne.

3. Forma spotu radiowego

- » Spot radiowy może mieć formę dialogu dwóch lektorów, być monologiem lub serią wypowiedzi.

Zakończenie Przygotowanie własnych spotów przez uczniów